

характеристики оцінювання їх свідчень тощо.

Діти, які постраждали від домашнього насильства знаходяться у травматичному та стресовому стані, тому важливо під час їх опитування не травмувати дитину повторно, а забезпечити дружню до дитину обстановку з урахуванням її віку, розумових здібностей. Тобто, варто запланувати одне опитування та провести його таким чином, щоб отримати вартісний доказовий матеріал у даній справі.

Окрім цього, необхідно враховувати інші чинники, що можуть впливати на дитину в процесі опитування (час, тривалість, місце, присутність сторонніх осіб тощо).

За результатами вивчення літературних джерел можна зробити висновки щодо важливості як самого процесу опитування, що має бути дружнім до дитини, так і процесу його організації з урахуванням вікових та психологічних особливостей.

1. Пашко Н.О. Особливості проведення опитування неповнолітніх, які постраждали від сексуального насильства URL : <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/17291> (дата звернення 31.10.2021)

2. Конвенція про права дитини

URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text (дата звернення 31.10.2021)

3. Методичні рекомендації щодо опитування дітей, що стали свідками та/або жертвами насильства, а також вчинили насильство. Метод. посіб. / Автори-упоряд.: Д. Пурас, О. Калашник, О. Кочемировська; Т. Цюман; за заг. ред. Т. Цюман. Київ: ФОП КЛИМЕНКО, 2015. URL : https://rescentre.org.ua/images/Uploads/Files/child_witness_dl/Rekomendatsii_oputyvannya_Rada_Evropy.pdf (дата звернення 31.10.2021)

Пісоцька Каріна Олександрівна

викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ МЕТОДУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Сьогодні реалії поліцейської діяльності констатують той факт, що суспільство все більш негативно реагує на використання примусових заходів поліцією до неповнолітніх осіб під час забезпечення правопорядку. Окрім цього, діяльність поліції відбувається під пильним прицілом ЗМІ, захисників та членів громадських організацій, волонтерів та антигромадських угруповань, міжнародних експертів. Експерти та фахівці з даного питання зазначають, що показником ефективності роботи правоохоронних органів у сфері захисту прав, свобод та недоторканності людини є рівень довіри

населення до таких органів. А тому Україна, як демократична країна, зробила крок вперед для ще більшого захисту прав людини та здійснила правоохоронну реформу 2016 року, змінивши акценти у сфері призначення поліції з карального на сервісний орган. Це, зокрема, вимагає застосування та підтримання таких методів діяльності, що дозволять підвищувати довіру до поліції, зменшувати кількість правопорушень, а також .. правосвідомість громадян. Дана проблематика не оминає (торкається, також стосується) підрозділів ювенальної превенції Національної поліції, що безпосередньо стикаються з правопорушеннями, вчиненими дітьми та відносно дітей. Тому для забезпечення ефективної адміністративної діяльності ювенальної превенції, вважаємо за необхідне визначити поняття та охарактеризувати методи діяльності поліції у сфері захисту прав дитини спеціально уповноваженими підрозділами.

Адміністративна діяльність підрозділів ювенальної превенції здійснюється за допомогою прямих та непрямих засобів впливу на волю об'єкта своєї діяльності в межах компетенції, що визначена законодавством. Такі засоби та прийоми впливу на об'єкта діяльності називають методами. Хочемо зазначити, що використання методів адміністративної діяльності підрозділами ювенальної превенції серед інших (порівняно з) підрозділів, що здійснюють превентивну діяльність є найспецифічнішою, адже об'єктом такого впливу є неповнолітня особа та її оточуюче середовище. Тому проблематика застосування методів до неповнолітнього полягає в тому (характеризується тим), щоб мета впливу на об'єкта, тобто дитину, була виправдана обраними засобами, які використовуються суб'єктом, у даному випадку підрозділами ювенальної поліції.

Для визначення та надання характеристики поняттю «методи адміністративної діяльності ювенальної превенції Національної поліції України» проаналізуємо наукові погляди вчених, що вивчали зазначену проблематику.

Питанню методів діяльності органів державної влади присвятили свої праці В. Аверьянов, О. Бандурка, Ю. Битяк, А. Комзюк, О. Негодченко та інші.

У підручнику за заг. редакцією О. Бандурки поняття «методи адміністративної діяльності поліції» тлумачиться як передбачені адміністративно-правовими нормами засоби, прийоми та способи, за допомогою яких поліція здійснює вплив на суспільні відносини з метою реалізації своїх правоохоронних завдань та функцій [1].

О. Карась під методом адміністративної діяльності Національної поліції розуміє цілеспрямований спосіб поведінки, набір дій та засобів, що повторюються і призводять до вирішення завдань із забезпечення публічної безпеки та порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства та держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг із допомоги особам, які з особистих, економічних,

соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [10].

У підручнику з адміністративного права за заг. редакцією Ю. Битяка зазначено, що адміністративно-правовий метод – це способи та прийоми безпосереднього та цілеспрямованого впливу виконавчих органів (посадових осіб) на підставі закріпленої за ними компетенції, у встановлених межах і відповідній формі на підпорядковані їм органи та громадян [11].

Отже, із зазначених наукових позицій щодо визначення даного поняття, можемо сформулювати в чому виявляється (охарактеризувати) сутність методів поліції у сфері захисту прав дитини: 1) вони є засобом досягнення поставленої мети, завдань та функцій підрозділів ювенальної превенції; 2) визначені адміністративно-правовим законодавством та застосовуються лише у межах компетенції; 3) характеризуються повторюваністю вчинених дій; 3) застосування методів носить комплексний характер; 4) відображають волю держави, повноваження юридично-владного характеру [11];

Щодо методів адміністративної діяльності поліції у сфері захисту прав дитини, то О. Дручек зазначає, що це засоби реалізації цілей, задач і функцій превентивного характеру, що їх реалізують служби та підрозділи НП України з метою виконання покладених на них завдань у сфері забезпечення прав і свобод дитини [2]. Ми лише частково погоджуємося із думкою авторки, адже інструментом реалізації цілей, задач і функцій підрозділів Національної поліції у сфері забезпечення прав і свобод дитини виступає багатогранна система органів влади та недержавних організацій, а не лише правильно обрані методи превентивної діяльності, що, за визначенням дослідниці, стосовно даного поняття звучить саме так.

Ще одна наукова позиція стосовно визначення поняття «методи діяльності Національної поліції України» досліджена Л. Могілевською в статті «До характеристики методів діяльності національної поліції у сфері забезпечення прав і свобод дитини». Дослідниця зазначає, що під методами діяльності Національної поліції слід розуміти всю сукупність способів, засобів та прийомів, які використовують працівники поліції задля досягнення єдиної мети, тобто забезпечення прав та свобод дитини в Україні. [3].

Вважаємо доречною позицію І. Іщенка, який під адміністративно-правовими методами поліції у сфері ювенальної превенції пропонує вважати систему публічно-владних прийомів та способів здійснення поліцейськими, на підставі та у порядку передбаченому правовими нормами, адміністративно-правового впливу на неповнолітню особу, суспільство, родину, окремих фізичних, юридичних та посадових осіб з метою усунення факторів, що детермінують девіантну поведінку дітей у будь-яких її негативних проявах, відвернення можливих шкідливих наслідків, відновлення правового становища та в разі необхідності притягнення винних до відповідальності. [4]. Науковець зазначає не лише за допомогою чого досягається запобігання дитячій злочинності, але й розширяє коло об'єктів

впливу. Лише додаймо, що, до прийомів та способів впливу, що здійснюються поліцейськими, на підставі та у порядку передбаченому правовими нормами, як зазначає автор, переважно належить лише метод примусу, який врегульований нормами адміністративного права. Інші ж методи, що застосовують підрозділи превенції під час забезпечення захисту прав та свобод дитини, лише частково врегульовані на законодавчому рівні.

Таким чином, на основі вищевикладеного, під методами адміністративної діяльності підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України пропонуємо розуміти систему прийомів, засобів і способів впливу на неповнолітнього та його оточуючого середовища з метою попередження та припинення вчинення правопорушень відносно дитини та дитиною, а також виховання, спрямованого на формування у неповнолітнього потреби у дотриманні законів, що здійснюється підрозділами ЮП.

1. О. І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князев та ін. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навч. посіб. /за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 242 с.

2. Дручек О. М. Адміністративно-правовий статус Національної поліції країни як суб'єкта забезпечення прав і свобод дитини: дис. ... канд.юр.наук : 12.00.07. Одеса, 2018. 254 с.

3. Полицейское право. Лекционный курс/ К. С. Бельский; под ред. А. В. Куракина. Москва: Дело и Сервис, 2004. 816 с

4. Ювенальна політика в Україні: адміністративно-правові засади формування та реалізації : монограф. / Р.М. Опацький; за наук. ред. д-ра юрид. наук, професора Б.О. Логвиненка. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; 2020. 457 с.

5. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України

6. Ортинський В. Л. Реформування правоохоронної системи у контексті соціально-правового механізму забезпечення прав особистості. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки.* - 2014. - № 810. - С. 38-42.